

Fazekas Imre

Az *Amblyptilia punctidactyla* (Haworth, 1811) új előfordulási adatai Magyarországon

New records of *Amblyptilia punctidactyla* (Haworth, 1811) in Hungary (Lepidoptera: Pterophoridae)

Abstract – The author announces two new localities of *Amblyptilia punctidactyla* (Haworth, 1811) in Hungary, the first records of the taxa in Western-Hungary. The female genitalia and distribution maps are illustrated with imago.

Key words – Lepidoptera, Pterophoridae, *Amblyptilia punctidactyla*, new records, Hungary.

A szerző címe – Author's address – Fazekas Imre, Regio Graf Intézet – Regio Graf Institute, H-7300 Komló, Majális tér 17/A, Hungary.
E-mail: fazekas@microlepidoptera.hu

Bevezetés – Introduction

A magyarországi *Amblyptilia* Hübner, [1825] fajok taxonómiájáról, földrajzi elterjedéséről a 20. század közepén igen ellentmondásos közlemények jelentek meg. Gozmány (1963), faunakötetében, a „cosmodactyla Hbn.” név alatt valójában az *A. acanthadactyla* (Hübner, [1813]) fajt ismertette, miközben az *Alucita cosmodactyla* Hübner, [1819] név szinonimája. Nem tudjuk, hogy az általa zárójelben szereplő nevet – „(= acanthodactyla TR.)” – milyen forrásból merítette. Ugyanis arról nincs tudomásunk, hogy Treitschke lenne az *acanthodactyla* leírója.

A hazai és a nemzetközi irodalomban egyaránt megtalálható *acanthodactyla* és *acanthadactyla* név eltérő írása, vagyis az „o” és az „a” betű felcserélése. A név írásával kapcsolatban Hannemann (1977) a következőket jegyezte meg: „Loc. cit. als *acanthadactyla* bezeichnet. Im Verz. bek. Schmett.: 430 schreibt HÜBNER *acanthothactyla*. Gebräuchlich ist die Schreibweise *acanthodactyla*, der hier gefolgt wird.”.

Gielis (1996, 2003) határozó könyvében és „World” katalógusában következetesen az *acanthadactyla* nevet használja. Nem tudjuk, hogy az előbb nevezéktani anomáliák, vagy a két közel rokon faj habitusbeli hasonlósága volt ezen oka an-

nak, hogy sokáig alig néhány lelőhelyről mutatták ki (lásd Gozmány 1963). Tény viszont az, hogy az *A. acanthadactyla* és *A. punctidactyla* fajpár a magyar tollasmoly fauna igen ritka, s alig ismert taxonja (Fazekas 2003).

Az eddig ismert, revideált magyarországi elterjedés:

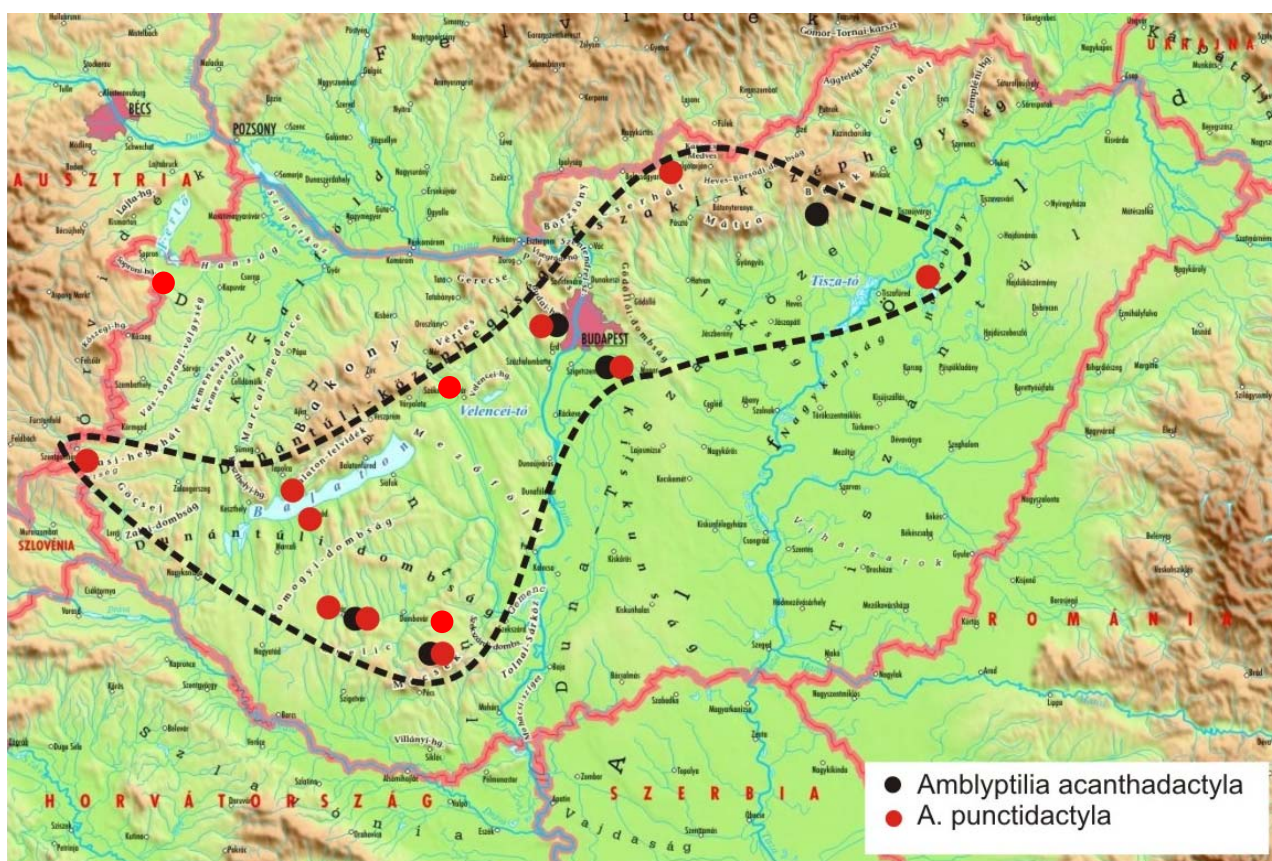
- *A. acanthadactyla*: „Budapest”, Eger, Kaposvár, Komló, Ócsa; Nagyerdő (Fazekas 2003, 2007; Gozmány 1963).
- *A. punctidactyla*: Badacsony, „Budapest, Pável”, Budapest; Hűvös-völgy, Fonyód, Kaposvár, Kétvölgy, Komló, Ócsa, Újszentmargita, Somogyárd, Szécsény; Várkert (Fazekas 2003, 2007; Gozmány 1963, Szabóky 1982). Bizonyító példányok: in coll. MTM Állattára Budapest és Regio Graf Intézet, Komló.

1. ábra – Fig. 1. *Amblyptilia punctidactyla*; Soproni-hegység, Szt. István-akna (fotó: Soproni J.)

Új *Amblyptilia punctidactyla* adatok New records of *Amblyptilia punctidactyla*

- 1♀, H-Pécs, Lázár Vilmos utca, 2010. 10. 21. leg. et gen. prep. No. 3210. Fazekas, I.; in coll. Regio Graf Intézet, Komló. – H-Soproni-hegység, Szt. István-akna, 2010. 03. 27., fotó Soproni János. – Székesfehérvár, 2010. október (Szeőke in litt.)

1. ábra. Az *Amblyptilia acanthadactyla* és az *A. punctidactyla* elterjedése Magyarországon

Fig. 1. Distribution of *Amblyptilia acanthadactyla* and *A. punctidactyla* in Hungary

Jegyzet – Remarks

Korábban a Mecsekből csak Komlóról volt ismert. Új pécsi lelőhelye a belváros egyik forgalmas, kertvárosias utcájából, az orvosi egyetemtől néhány méterre származik, ahol a példány a napsütéses késő délutáni órában (+ 14°C), egy ezüstsínű VW Golf karosszériáján ült. Nyugat-Magyarországról eddig nem volt gyűjtési adata (vö. Fazekas 2003), így fotódokumentáció alapján új faj az Alpokalján.

Köszönet – Acknowledgements

Köszönöm Szombathelyi Ervinnek, aki a tollasmoly fotóra felhívta a figyelmemet, és Soproni Jánosnak, aki a képet elkészítette.

Irodalom – References

Fazekas, I. 2003: Systematisch-biologischer und faunistischer Katalog der Platyptiliinae Ungarns (Lepidoptera: Pterophoridae). – Folia Comloensis 12: 25–52.

Fazekas, I. 2007: Microlepidoptera Pannoniae meridionalis, VI. A Mecsek Microlepidoptera katalógusa (Lepidoptera). [Catalogue of Microlepidoptera from Mecsek Mountains, SW Hungary (Lepidoptera). – Acta Naturalia Pannonica 2: 9–66.

Gielis, C. 1996: Pterophoridae. – In P. Huemer, O. Karscholt and L. Lyneborg (eds): Microlepidoptera of Europe 1: 1–222.

Gielis, C. 2003: Pterophoroidea & Alucitoidea. – In Word Catalogue of Insects 4: 1–198.

Gozmány, L. 1963: Microlepidoptera VI. – Fauna Hungariae, 65, 289 pp.

Hannemann, H.-J. 1977: Kleinschmetterlige oder Microlepidoptera, III. Federmotten (Pterophoridae), Gespinnsmotten (Yponomeutidae), Echte Motten (Tineidae). – Die Tierwelt Deutschlands, 63:1–274. 17 Tabl.

Szabóky, Cs. 1982: A Bakony molylepkéi. – A Bakony természettudományi kutatásának eredményei, BTM Zirc, XV: 1–43.